

Inka Hopsu vihr

Kirjallinen kysymys palestiinalaisten opiskelijoiden asemasta

Eduskunnan puhemiehelle

Jatkuvilla sotatoimilla ja Gazan saarroilla on katastrofaalisia vaikutuksia palestiinalaisille. Gazan asukkaiden sorto on kuitenkin jatkunut jo vuosikymmeniä. Liikkumisen rajoitukset ovat pahentuneet 2000-luvulla ja matkustaminen muualle maailmaan on muuttunut mahdottomaksi. Sen ohella, että palestiinalaisia koskevat eri säännöt riippuen siitä, tulevatko he Gazasta vai Länsirannalta, on liikkuminen haastavaa Israelin armeijan tarkastuspisteiden ja rajaylityspaikkojen sulun myötä. Erityisesti Gazasta matkustaminen on muuttunut mahdottomaksi.

Gazan rajanylityspaikat on yksitellen suljettu vuoden 2005 jälkeen ja kaistaleen lentokenttä tuhoitiin vuonna 2001. Israelin armeija otti haltuunsa viimeisen, Rafahin rajanylityspaikan Egyptin rajalla, vuonna 2024 ja sulki sen matkustamiselta. Ylityspaikkojen sulkua estää matkustamisen sekä esti pitkään humanitäärisen avun pääsyn. Myös merialue Gazan edustalla on Israelin merivoimien saartama ja Israelin sotatoimien alettua on gazalaisilta kielletty jopa kalastaminen merialueella. Gazalaisten reitti maailmaan kulkee joko Israelin ja Jordanian tai Egyptin kautta. Israelin kautta matkustamiseen on kuitenkin vaadittu erillislupia jo vuosikymmeniä, ja monelle tämän saaminen oli mahdotonta jo ennen rajan sulkua. Lisäksi gazalaiset tarvitsevat erillisluvan Jordaniaan matkustamiseksi, jossa monella olisi sukulaisia. Tätä he voivat hakea ainoastaan henkilökohtaisesti Jordanian lähetystöissä Ramallahissa ja Egyptissä, joihin gazalaisten on käytännössä mahdotonta matkustaa. Jo ennen Rafahin ylityspaikan sulkua päivittäisten ylitysten määrät olivat rajoitettuja ja saattoi vaatia kuukausia päästä ylittämään raja, ellei pystynyt maksamaan nopeutetusta pääsystä rajan ylittävien listalle. Israel on jälleen ilmoittanut pitävänsä Rafahin ylityspaikan suljettuna, vaikka USA on vaatinut sen avaamista osana rauhansuunnitelman toimeenpanoa.

Saarto ja palestiinalaisten liikkumisen vapauden riisto vie käytännössä Gazan palestiinalaisilta oikeuden hakea turvaa Gazan ulkopuolelta. Tämä vie mahdollisuudet gazalaisilta myös opiskella ja harjoittaa elinkeinoaan kansainvälisesti. Olemme tämän vuoden alussa kuulleet Helsingin yliopiston gazalaisesta opiskelijasta, joka ei päässyt vuoden alussa aloittamaan opintojaan, koska hän ei päässyt hakemaan opiskelupaikan hänelle oikeuttamaa opiskelijaviisumia Suomen suurlähetystöstä matkustusrajoitusten vuoksi.

Ensimmäisen opiskelijaviisumin hakeminen vaatii hakemuksen ohella tunnistautumista Suomen suurlähetystössä ulkomailla. Jatkoviisumin opiskelua varten voi hakea Suomessa. Gazalaisten matkustaminen Suomen suurlähetystöön on tällä hetkellä mahdotonta rajasulkujen takia. Monessa maassa ei ole Suomen suurlähetystöä ja lähetystöverkon kaventaminen on vaikeuttanut

Kirjallinen kysymys KK 485/2025 vp

viisumin hakemista. Viime vuonna suljettiin kolme suurlähetystä: Afganistanissa, Pakistanissa ja Myanmarissa. Sota- ja poikkeusoloissa sekä autoritäärisen, kansalaisiaan sortavan hallinnon alla olevissa maissa on vaikeaa matkustaa ulkomaille tunnistautumaan viisumia varten. Vaatimus tunnistautua ulkomailla voi olla kohtuuton opiskelijalle, vaikka tunnistautumista vaativuus on perusteltu. Onkin syytä tarkastella, miten mahdollistaa Suomeen opiskelemaan hyväksytyn viisumin haku myös näissä tilanteissa. Yksi keino olisi myöntää viisumi ehdollisena perustelluissa tilanteissa siten, että saaja tunnistautuu saapuessaan Suomeen. Myös etätunnistautumista tulisi hyödyntää näissä tilanteissa ja kerätä sitten Suomeen saapuessa sellaiset tunnistautumistiedot, jotka etänä ovat jääneet puuttumaan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Moniko Suomesta opiskelupaikan saanut ei ole pystynyt saattamaan loppuun viisumihakemustaan tunnistautumista vaativuuden vuoksi ja

millä keinoin viisumihakua aiotaan kehittää, jotta viisumia on mahdollista hakea myös niiden opiskelijoiden, jotka sodan, konfliktin, riskiposition tai muun vastaavan syyn vuoksi eivät kykene matkustamaan Suomen suurlähetystöön tunnistautumista varten?

Helsingissä 26.1.2026

Inka Hopsu vihr